

Передплата

«РУСЛАНА» виходить:
в Австрії:
за цілий рік . . . 20 кор.
« за рік . . . 10 кор.
на звороть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1 70 кор.

За границею:

за цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
за рік . . . 8 рублів
або 18 франків
Подвійне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми вяреш: а не воямеш млости і віри не воямеш,
бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 1/2 год. пополудня.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. І. па. Дембровского (Хорунщина). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише напередєне застережене. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеніє значайні приймають ся по шні 20 с. від стрічки, а в «Надєсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донєсенія по 30 сот. від стрічки.

Голоси дєвникарства про голодованє руских студєнтів.

(Дальше).

П. Романчук в телеграфічно висланій статі подає передовсім хронельогічно опис подій від демонстрації на університеті аж до часу голодованя, вказує на те, що наслідком накликуваня всепольского дєвникарства увязнено і осаджено в слідчій вязниці руских студєнтів, виказує безосновність подаваних причин увязнення, невідповідне уміщенє здорових з хорими і звертає бачність на те, що від 1. до 15. лютого взагалі не перєслухувано їх (хоч всепольске дєвникарство говорило о праці судиі слідчого по днях і ночах) а опісля також проволікано слідство, так що за весь день пераз лише одного перєслухувано. Увязнені зєртали ся з домаганєм визволу до в. кр. суду і обовязували ся не видалявати ся зі Львова, а коли їх домаганє і надія на скорє покінченє слідства змаліла, постановили морити ся голодом. На останку запитує, для чого так строго поступає ся з рускою молодіжю, хоч она не заподіяла нічого вже нечуваного в Австрії?

П. Николай Василько помістив в тімже числі таку статю: «Ціле поступованє львівського суду проти студєнтів є безприкладне, позаяк провиня, яку галицькі власти постановили покарати так драконьскими способами, була о много невиннійша як відомі події на університеті в Інсбруку. Мимо того трєвала там найдонше слідча вязниця два тижні і скінчила ся застановою доходжень. Я перєсвідчений о тім, що міністер справедливости дійсно рішучо через львівську прокураторию домагав ся покінченя слідства, але хто знає галицькі відносини, не буде сумнівати ся, що там прокуратор передовсім принєволеній вважати на інші чинники, а відтак на міністра справедливости.

«Хто знає, так як я, перєнату пристрастию тверду повагу руского студєнта, котрі походять переважно з під стріх нещасливого, гнобленого галицькою управою руского селянства, і котрі пережили змалку всю нужду, в якій погрузене руске населєнє в Галичині, а хто знає до того, яким традиційним жєртованєм дише руска

молодіж, сей на жаль не буде сумнівати ся, щоби рускі студєнти не виконали дійсно своєї погрози.

«Я мав замір виїхати до Львова і зложити кавцию за визволєнє вязнєних. Я хотів також взяти з собою одного відєньского адвоката, щоби мати не лише сьвідків поступованя львівського карного суду з поміж львівських адвокатів руских, але також відєньского зачитника правного. (Про сей замір вислав п. Василько телеграфічне повідомлєнє до п. Романчука, але дістав повідомлєнє, що се злишне і тому минувшій суботи лише сам був у Львові — Рєд. Русл.). З вістий Народного Комітєту (властиво від п. Романчука — Рєд. Русл.) довідав ся я, що в пятницю радна палата мав рішати про визволєнє студєнтів і тому залишив я се».

У вечірнім виданю з пятниці (22. лютого) пише N. fr. Presse: «Більш сорока годин не приймають рускі студєнти поживи і напою. Голодованє триває дальше. Зобовязанє зложєнє обоєльно рускими студєнтами, видержати в своїй постанові, доки за останнім руским вязнєм не зачинять ся двері криміналу, буде незломно додержанє. Голодованє зробило видимо вражєнє на львівський суд, але не таке значнє, як сподівали ся рускі студєнти і їх приятелі.

«В пятницю в ранці визволєно 16 руских студєнтів, а противом дня мав бути ще більше визволєних. (Як відомо, не хотіли ті виїти, поки всіх не визволять — Рєд. Русл.)»

Дальше питає N. fr. Presse, чи треба було доводити аж до голодованя, щоби прискорити слідство, довести до конфронтаня з польскими профєсорами і сьвідками. «Калиб се було стало ся перед двома тижнями, булоб ся ошадило сорому, що в австрійській вязниці молоді люди, котрі в розгарі народної пристрасти і в молодечости допустили ся можливих до виправданя провин, були принєволені хвяти ся найкрайнійших героїчних способів, щоби виманути проколєку слідства».

«З інформаного у Відні жєрела заспокоюють, що і при інших студєнтських зворушенях, як в Інсбруку перед двома роками, тривало слідство також довний час. Щє до того нема сумніву. Але чи слідство в справі львівських подій дійсно вимагало конєчно, щоби молодих людей столочено у вогких, смородливих кєлиях, щоби їх фізичний розвиток був загрожєний? Організм молодих людей знесилєний вже тритижнєною вязницею

посеред нездорових обставин, а тепер они рішили ся на крайність, а голодованє може мати найсумнійші і найповажнійші наслідки. Звіщають уже, що одєн з них мав нервовий напад, так що треба було вго відокремити і морфінувати. Такими формалістичними поступками годі вдоволюти ся. Відєньські зєврхні власти не повинні ховати ся за шаперові стіни питаня про компетенцию. Австрійска суспільність вижидає, щоби соромній грі львівського голодованя положити чим скорше конєць».

(Конєць буде).

ДОПИСЬ.

З Бережан.

(Віче в справі гімназійній, Старухівска компанія.)

На день 20. лютого [скликав] теперішній голова комітєту гімназійного др. А. Чайковский віче до Бережан. В часописях не оголошувано сеї справи, бо практика введена д-ром В. Бачинським виказала, що всі віча удають ся найкрасше, коли розішле ся окремо в тії цілі друковані відозви по селах. Народу зібрало ся може до 5.000, але позаяк підсунєно в посліднім дни годину віча з 11 на 2, взяло участь в вічу до 3.000.

На той сам день скликав голова комітєту виборчого о Король на судовий поніть бережанський засіданє того комітєту о справі посольских кандидатур, а то на 3. годину по полудни. П. Старух, хоч не належачий до комітєту, ані до бережаньского округа використав сю нагоду, спровадив купку своїх чесних кумпанів і розпочав ще перед вічем нараду. Тут зачав вихвалювати, як звичайно, свою особу і сягнув до звичайних хлополапских питучок. Представив, неначе би то на народнім зїзді грудневім і на ширшім народнім комітєті, коли висунєно на наш округ кандидатури д-ра Кости Левицкого і Л. Цєгельского заінтерпелюван він Л. Цєгельского, чи поставить він перше внесєнє в парламенті на примусову парцеляцию панських лісів.

Наколи ніби Л. Цєгельский не згодив ся, заявив єму Старух, щоби не пхав ся в посли, бо єму (Старухови) сей мандат належить ся. Оттак торочив дальше сєлінам Старух, що народний комітєт обєли адвокати, що они дбають про свій лише інтерєс, що інтелігенция взагалі а найменше попи не надають ся

до заступлюваня селянських інтересів. За те Старух, вибраний послом все зроби.

Поставить внесене, щоби примусово розпарцелювати панські ліси і щоби адвокати не дерли більше як по короні... Цілий час була купка старухівських спроваджених ad hoc кумпанів велике браво.

Др. А. Чайковский був хорий і дав повновласть о. Королеви отворити віче. Вийшов Старух на естраду і отворив віче заявляючи, що він має повновласть від д-ра Чайковского. О. Король усунув ся до окремої убікації, згризенний тим, що звичайні демагоги і їх брехні впливають на верха, як шумовине.

Реферат в справі гімназії обняв о. Вол. Левицкий з Рогачина. Ми не надіяли ся, щоби о. Левицкий так зумів перестудиовати багатий материял, представити так ядерно і так горячо цілу справу. Віче ухвалило одностайно резолюції против мішано руских кляс, а за заснованєм самостійної рускої гімназії в обсягу що найменше трьох низших кляс вже з початком р. шк. 1907/8; дальше в справі самостійного руского університету і заяви симпатії для академиків.

В бесідах брали участь і то живу селяни як Романів, Баран і многи інші.

Ми вже станули на тім, що в бережаньскім окрузі справа своєї школи є популярною. А коли так є, справа вже в половині виграна. Лише маси вибороти можуть радикальну зміну на полі шкільництва. Час недалекий.

Віче в справі гімназії скінчило ся, а нарід зачав розходити ся, бо вже і так ждав на само віче 3 години, тай вистояв ся підчас віча. Старух скористав з сего і уладив своє віче під покришкою, що ставить внесене (ще не прийшли були до Бережан часописи з вісткою про розписанє виборів). Тут зачав утинати те саме, що на довірочних зборах з тим додатком, що в радї державній мають засідати також хлопи, бо инакше буде кривда. Всі інтелігенти боронити муть лише своїх інтересів. А таким хлопом, котрий буде найкрасше боронити хлопских інтересів, є сам Старух (голоси: А ваш сірак де?*)

Накидаючи ся на інтелігенцію заявив, що знанє може здобути також поза університетом (голоси: При злодіях також!) А він его має. Впрочім він мусить кандидувати, бо кандидував нераз і стратив майно на полігії. Він хоче поправити собі долю на посольских диятах.

Тут виступив один зі сьвіцких інтелігентів відсуваючи ся з примежною салі через отворені дзві: »Старух мудрий там, де его не знають. Чому він не кандидує в Козівщині, хоч его резиденція »Свобода золота« є в козівскім судовім повіті. А як виглядає его Свобода? Третину ґрунтів закупили жида, більшість села пияки, а всі обдовжені

*) Старух, емеритов. титулярний вахмайстер жандармерії, має кілька обдовжених моргів в Свободі, носить ся в елегантнім одягу французьким, а спецаально любить ся в добрих краватках.

по вуха. Самого Старуха не пустили до ради громадскої, може хруні.. А чому его викинули з читальні »Просьвіти«...? »Видите братя«, — гукнув Старух, — виступає хлопский син против хлопской кандидатури. Се неправда, що він говорить. Він боронить попів!»

Маса не видячи того, що говорив, гадала, що се духовний »На гак з понами, попи злодії, деруни, ми хочемо Старуха!« верещала купка старухівських підпитих палочників.

Та стало ся щось цікавого. Як раз принесли люди зі Свободи до сумежної каси »Надії« рати. Зійшло ся кількох і запитали ся тих людей, чи се правда, що сказав той інтелігент про Старуха. Селяни потвердили все. Тоді взяв тих сьвідків сьвідомий селянин з Бща п. Баран і повів на естраду, щоби в очи Старухови посьвідчили. Але Старух вже заздзегідь приготввив ся і через своїх кулаковців не допустив до сьвідчення. Дістало ся повно лайки всім духовним. Мало не побили деяких духовних. А дерунами названо навіть таких, що по 13 літ скитали ся по голодівках за щиру народну працю, що з посьвиченєм добра власної родини віддали ся на Услугу народа, названо череваями таких отців, що боки їм позсихали ся, позліплювали ся з недостатку і праці.

Та добре стало ся. Против Старуха стане всякий інтелігент духовний як сьвіцкий, хочби тому, що Старух не робить для справи, але для підратованя себе на посольских диятах.

(Конець буде).

Польска праса сулпротив голодового страйку.

Заким приступимо до характеристики польскої праси після голодового страйку, наведемо ще в цілости документ, є в статю Słow-a polsk-ogo ч. 47. з дня 28. січня 1907 в якій прямо взиває ся польську академічну молодіж і польске насесене міста до масакри против руских студентів і визначнійших громадян і під загрозою кровавої пімсти взиває ся власти до як найострійшого судженя і покараня провинивших ся демонстрантів. Ся статя мала знатний, коли не рішачий вплив на зміну тактики університетского сенату, як і властий супротив руских студентів і тому подаємо в оригіналі:

Dosyć pobłażliwości.

W onegdajszej wiadomości kronikarskiej o dodatkowej imatrykulacji znajdowała się zmianka, że ze zgłoszonych około 350 słuchaczy, nie przystąpiło do imatrykulacji około 50 słuchaczy narodowości polskiej. Rusini przystąpili do tego aktu wszyscy, po złożeniu kłamliwej, a mimo to ścierpianej spokojnie deklaracji, że po polsku nie rozumieją.

Pomiędzy przyjętymi tym aktem studentami ruskimi, znaleźli się zatem (z wyjątkiem trzech uwięzionych pod zarzutem zdradzi gwałtu publicznego) i stali się tym sposobem zwyczajnymi słuchaczami uniwersytetu lwowskiego ci, zapisani na pierwszy rok studenci ruscy, którzy razem z tamtymi trzema, już odstawionymi do więzienia sądu karnego, wzięli równie czynny udział w pobiciu prof. Winiarza, w zbrojnen i gwałtownem wtarc-

gnięciu, po wyłamaniu drzwi, do auli uniwersyteckiej, w zniszczeniu nagromadzonych tam dzieł sztuki i portretów rektorskich, w rąbaniu, w rozbijaniu i niszczeniu na komendę rosyjską sprzętów i papierów uniwersyteckich, w dewastacji budynku zapomocą noża, siekiery i broni palnej(!).

Zjednoczeni poza murami uniwersyteckimi w towarzystwach akademickich ruskich, które zasilane wsparciami z funduszów publicznych, odegrały tak wybitną i jawną rolę w ostatniem dziele zbrodni i gwałtu, pouczani dalej przez pisma ruskie(!), szczerze i swobodne, kogo z profesorów w najbliższej przyszłości obić (!) należy, utrwalani w metodzie walki przez pełną ojcowskiego wyrozumienia i serdecznego odczucia aprobatę swego posta-watażki Romańczuka w Wiedniu, zachęceni przez lwowskich przywódców ruskich do dalszych występów, mających zainaugurować przyszłe zamierzone przed wyborami gwałtu, młodzi ruscy studenci, przykładowi słuchacze swych ideowych kierowników, ruskich profesorów(!) i nietylko profesorów, bo starszych, braci i przyjaciół, będą z rewolwerem w kieszeni(!) z nożem za rękawem(!) kontynuować dalsze badania naukowe, czekając przytem na dobrą chwilę do urzędzenia nowego, o ile się da, lepiej zorganizowanego i bardziej krwawego, a równie łatwego rozboju.

Państwo nie będzie przecie upierać się długo głosowi pięści i pałki, ukróci „polską samowolę“ i odda kiedyś uniwersytet lwowski w ręce ruskie.

Trzech rezuniów siedzi wprawdzie w areszcie, ale reszta może cieszyć się tem większem spokojem i pogodą umysłu, że rozechodzą się już oto po Lwowie wiadomości, że kierownicze nasze sfery polityczne niezamierzają bynajmniej zmienić, mimo wszystko tradycyjnej praktyki w sprawach uniwersyteckich, owszem, wpływają już one nieznacznie ale skutecznie na odpowiednie czynniki w tym celu, ażeby zastosowanie litery prawa złagodzić o ile się da, uchylić przez dobrotliwą wyrozumiałość i pobłażliwość.

Nie podobna się istotnie oprzeć gorzkiej ironii: Zaś prócz ironii nie wiele można na razie takiemu biegowi rzeczy przeciwstawić.

Uniwersytetu nie zamknięto. Wdzięczność i uznanie należy się przedstawicielom naszej nauki, którzy w tych warunkach nie cofnęli się przed twardym i nieoczekiwanym na stare lata obowiązkiem i którzy staną dzisiaj i jutro, jak wczoraj, za katedrą.

Gdyby jednak szli do sali wykładowej nawet przygotowani na wypadek obrony życia(!), gdyby znajdowali w sali zawsze spory i gotowy do obrony zastęp młodzieży; któż może przewidzieć, czy przeważająca siłami, zorganizowana szajka bandytów nie przerwie im pojutrze wykładu nowym gwałtem?(!)

Uznanie należy się naszej młodzieży za to, że dobrze, po obywatelsku pojęła swe stanowisko na uniwersytecie i zawsze gdy tego potrzeba, znajduje się w gotowości do niesienia uniwersytetowi pomocy i obrony, nawet fizycznej(!).

Gdyby jednak ta młodzież nasza zajęła się zbrojeniem(!) śledzeniem(!), kiedy się gotuje nowy napad, gdyby istotnie zdołała każdy nowy gwałt uprzędzić i siłą(!) odeprzeć, to czyż ta walka, chociażby zawsze po stronie naszej młodzieży zwycięzka, jest i czy może być istotą studyów uniwersyteckich, czy ten stan, trwający już od kilku lat może być stanem pomyslnym i dobrym dla rozwoju uniwersytetu?

Poza uniwersytetem jest ludność polska. Czy trzeba czekać aż — jak się to działo niedawno gdzieindziej — ona, wiedzioną gorącym porywem krwi, widząc uniwersytet zajęty chwilowo przez Rusinów, pod żółto-niebieską flagą, lub patrząc na bójkę naszych studentów

z napastnikami, wpadnie i urządzi doraźny sąd(!) nad garścią ruskich studentów(!) i ich opiekunów i sprzymierzeńców (!) w mieście?

Czy taki rozpaczliwy odwet nie byłby wszędzie przedstawiony i wyzyskany na naszą niekorzyść?

Jakie jest wyjście z tych, tak anormalnych stosunków? Czy musimy stać się oliarą tych dzikich instynktów(!), które drzemią w naszym sąsiedztwie i czy mimo tradycyi i kultury(!) mamy zadziwiać świat wypadkami w rodzaju moskiewskich lub serbskich sensacyj?

Jesteśmy przecie zawsze jeszcze społeczeństwem zdrowym i mamy zawsze jeszcze silne poczucie prawa.

Społeczeństwo zdrowe nie może odczuwać silnie i nie brać gorąco do serca ciosów, jakie mu choćby najlichszy wróg raz po raz wyrządza. Nie może usunąć ze swej piersi tego moralnego poczucia, że przed napaścią trzeba się bronić, że nasz dorobek cywilizacyjny przed watahą dzikich rezuniów trzeba mężnie po dawnemu zasłaniać, że na rozbój i kradzież(!) we własnym domu nie można patrzeć z filozoficznym spokojem i męczesną rezygnacją(!).

Społeczeństwo, mające poczucie prawa nie może decydować się na doraźne, masowe odruchy, nie może opiekać przyszłości najwyższej szkoły na krwawych ulicznych bójkach, a nie może, co najpierwsza, tolerować spokojnie sankcyi, udzielonej bezprawiu przez władze.

Nie wystarcza umieć cierpieć, trzeba umieć rządzić(!). Krzywd i ucisku znieśliśmy i zносимy dosyć, nawet i tu, w Galicyi(!). Zdolności do bytu politycznego nie stwierdza się samem cierpieniem.

Ze strony władz krajowych objawiono dotąd w traktowaniu sprawy ruskiej taką niezdolność do politycznego rządzenia, tyle braku sądu, decyzyi, woli, nawet rozumu, taką chwiejność, słabość i niepewność moralną, taką nieumiejętność w ocenianiu woli opinii publicznej(!), że prawdziwie, trzeba się już bać po prostu o lekceważenie i śmiech dla naszych rządów wewnętrznych, nawet ze strony naszych wrogów.

Wyuzdaniu, zanikowi poczuciu prawnych i moralnych, przeciwstawić się musi bezwzględna(!), nieugięta(!) i nieubłagana surowość(!) obrażonej sprawiedliwości. Półdżicy(!) studenci ruscy muszą być uważani za to, czem są, za pierwszą ławę czerni(!) idącej z nożem i pałką po nasz dorobek(!) cywilizacyjny(!). Tej czerni(!) nie zjednał u nas nikt jeszcze w historii łagodnością, a wstrzymała ją jedynie tylko groza kary(!). Kontynuować dzisiaj politykę Kisielów byłoby rażącym anarchizmem.

Prawdziwie, czas już najwyższy zejść z tej drogi idącej do zguby i pośmiewiska.

Jesteśmy pierwszymi, którzy jasno i wyraźnie domagają się(!) od rządu krajowego surowego sądu(!) na wszystkich sprawców zbrodni, zadośćuczynienia za znieważę, zabezpieczenia publicznego porządku na przyszłość.

Nie jesteśmy też w tem żądaniu odosobnieni.

Wszyscy, którzy nie utracili zdrowego zmysłu moralnego, muszą chcieć tego samego.

Nasz głos w tej sprawie, jest głosem większości(!) ogółu.

Chcemy bezwzględnej sprawiedliwości, żadnej pobłażliwości(!), żadnych względów polityki stanowej czy osobistej.

Вжесня — Львів.

Коли деколи лучить ся нещастє, що з якої небудь причини у глибоких підземних копальнях засипле земля часть коридорів і відотне кільком чи кількнайцятьом людям поворот до сьвіта — тоді не тільки їх найблизша родина в роз-

пуці серця ридає над чорною челюстною шахту, але і цілий сьвіт з запертим з тривоги віддихом числить години і доби, кілько ті засуджені на смерть зможуть видержати без їди і напиту і чи наспіє їм поміч і ратунок! Бо чиж є страшнійша смерть від голодового мореня, жостокійші муки від твердої сьвідомости повільної пожираючої смерти? Рускі студенти поішили були радше смерть понести, чим зневагу і безправе і безусловним голодованем понад чотири доби доказали перед цілим сьвітом незломности своєї постанови. Що тоді діяло ся в тривожних сєрцях їх родин, коли під мурами вязниці оплакували погибаючих в середині синів і братів — се може тільки той відчути, хто сам переходив ті страшні хвилі неперности.

Судівництво є найціннішим скарбом людської суспільности. В житю є стілько фальшу, крутійства, кривди, знасиля і підступу на всіх полях, що умучена людскість з почутем віради глядить на заслонені очи Теміди, для якої є тільки одна вказівка: закон і совість. В нашім понятю судівництво і справедливість є такими близькими синонімами, що навіть сих виразів уживаємо на вуші Тому то і львівска подія, де 80 молодих людей студентів, без суду, а в переважній частині і без вини доведено до остаточного кроку розпуки в притворі тої справедливости, — порушила всю прасу, викликала обуренє цілого цивілізованого сьвіта!

Якою мізерною супротив сего видаєсь тепер ся вжеснянска авантюра, що єі Поляки уміли так роздути до великанських розмірів. Там розходило ся заледви о кілька пац чи різок, які заапліквано опірним дітям: в наслідок сего збігли ся вжеснянські мщани, здемолювали школу і побили тяжко учителів! І за те зроблено тих бахорів мучениками, а вжеснянських шевців героями, яким всі Сьвяті мали іти на услуги, а Маїка Воска, крільова польска за життя єще мала їх впровадити до царства небесного за їх муки і подвиги! Нігде може питома Полякам пересада і чванливе самодурство не виявили ся так разячо як у вжеснянській халені.

Та однак ціла українська праса і руско-українська суспільність, хотій не мала до того навіть морального обовязку, уміла попанувати той опір польского народу против знасилуваня в школі, хотій, як сказано, престиж вжеснянского «подвигу» не стояв в жадній пропорції до підношених в єго честь похвальних гимнів. Та мимо того ні одна, навіть найскрайнійша руско-українська часопись не дозволила собі на обнижунанє тої події, на руганє, лайку, плюгавленє, обдиранє з всякої чести та ідейности!

А якжеж інакше поступила собі польска праса супротив справдішних руских героїв, які важали життям за дорогу собі справу рідного університету? Цинїзм, брехня, упідленє, простацтво, некультурна лайка, вульгарний тон батярсної сводочи — отсе аргумент, якими підупала польска праса думає затемнити блеск руского героїства і покрити свою власну моральну гидь! Голодованє наших студентів називають «опереткою» і обурюють ся на суд,

що налякав ся марева голодової смерти і випустив «гайдамакуф» з тритижневої неоправданої вязниці слідчої! Нашу публику, яка в розпуці вичікувала цілими днями під мурами карного суду, щоби бодай близше бути, коли вже не видати страдаючих, висьміває ся вшехпольска зволоч, а наших пань називає «молодицями», які розібрали паркан (ніякого паркану там нема, а як є, то ненарушений — Ред.) щоби робити серенади (!) «сту драбом і розбуйніком». Само Słowo polskie признало у вчерашній вступній статі, що «звичайни, на льогіце і на почуюцю права і моральности опарти спосуб сондзєня єст поважне захвьяни» в єго опинії, а ми додамо: і в опинії цілого польского загалу, який слухає вшехлайдацкої команди!

А вже вершком того некультурного цинїзму був регіт міських радників львівської міської ради, коли на вчерашнім засіданю представитель социялістів рад. Гудец запротестував против пропонованої віцепрезидентом резолюції против випущєня руских студентів зі слідчої вязниці. Резолюция назвала се «нечуваним знасилєнем судейської независимости (!)», а коли п. Гудец заявив, що нема суду на сьвітї, який держав би у слідчій вязниці голодуючих дальше, і допустив, щоби сї люди утратили може навіть і житє — тоді панове радники вибухнули реготом, диким, некультурним реготом безідейного цинїзму!

Ні, панове, супротив вашої Вжесні ми інакше поводити ся, а се нехай сьвідчить про вашу і нашу урівнь духової культури.

Н О В И Н К И.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Онисима; римо-кат.: Теофіля. — В пятницу: руско-кат.: Памфила; римо-кат.: Альбіни.

— Тарасове сьвято в Янові н. Львова. Заходом Читальні «Просьвіти» в Янові відбудуть ся вечерниці в честь незабутого кобзаря Т. Шевченка дня 3. марца о 7. год. в салі зеліничного готелю в Янові при ласкавій співучасти Вп. Пані Федакової, жінки секретаря суду в Янові, хору читальні «Просьвіти» з Домажира і членів тов-а «Сокил» з Зелєва і Жорниєк. Виділ Читальні звертає ся до околичної Публики з запрошенєм о численну участь у сїм великім сьвятї. За Виділ: О. Александрович, голова. М. Оглі, секретар.

— Молоді герої на сцені. «Най. всі вийдуть на бальков» — ото був послідний клич учасників недільної поважної манифєстації до наших «арештантів» під «Народною Гостинницею». Однак народні борці задля обезсилєня тритижневою з накладом тюрмою не могли вчинити волю тисячок. Хто однак бажає бачити їх лица, хто хоче обсервувати духовий настрій цьвіту народа, на се буде нагода. «Арештанти» виступлять в суботу дня 2. марца о 7. годині вечером на дошках сцени львівської «Gwiazd-а» в шпуді «Жвтейске море». Та тут стануть не лише їх постати, через їх уста проявить Тобилевич український гумор викликаний хвилями суспільного житя. Тому сподіємо ся, що на салі не стане аві одного вільного місца. Львівска українська громада своєю присутностию на представленю дасть доказ, що цинить працю борців за права народу, як і робітників на поли драматичної штуки. Білєти закуплені на день 8. лютого будуть важні і на сей раз. Про час набуваня білєтів на ту виставу писано вчера.

— «Сербин-а», драму в 5 діях а 6 відслонак Карпенка-Карого, відобрає кружок люби-

телів сцени з рамени Читальні „Просьвіти“ на городецьким передмістю. Вистава буде в неділю дня 3. марця в салі Gwiazd o 7. год. вечер. Білети вступу по 30 сот. до 2 К, продає „Сокільський Базар“ і книгарня Тов. Шевченка.

— **З господарско-промислової комісії Тов. „Просьвіта“ у Львові.** Дня 20. лютого с. р. відбуло ся перше пленарне засідане господарско-промислової комісії Тов. „Просьвіта“ у Львові в присутности 26 членів. На тім засіданю заступлені були на жаль лиш отсі філії „Просьвіти“: Дрогобич, Золочів, Комарно, Коломия, Мостиска, Перемишль, Підгайці, Рава руска, Рогатин, Старий Самбір, Самбір, Станиславів, Стрий, Яворів — як також явили ся відпоручники „Народної Торговлі“ у Львові. Філії в Підгайцях була заступлена через селянина діяльного члена Товариства. Принято до відомости звіт з діяльности тіснійшої комісії та апробовано становиско тіснійшої комісії в справі організації кредиту. В дискусії над тим звітом покладено велику вагу на співучасть філій і читалень „Просьвіти“ в економічних працях комісії а то головно через відбуванє сталих господарських нарад по філіях і читальнях та через подаванє звіту з тих нарад до відома львівської комісії, як також через інформованє комісії о економічних потребах поодиноких громад зглядно повітів. Предметом нарад комісії була відтак справа основаня краєвого Союзу торговельного, що до котрого по рефераті п. Івана Петрушевича ухвалено отсі резолюції: 1) Комісія уважає конечним перевести організацію крамарства по селах на підставі системи уділових крамниць, реєстрованих та утворенє для них краєвого Союзу торговельного, а в першій мірі покликаюю до утвореня такого союзу уважає комісія „Народну Торговлю“ у Львові. 2) Комісія рішає просити філії „Просьвіти“ аби найдалше до трох місяців достарчали статистичних дат що до стану крамарства в їх округах і що до рода та кількості запотребованих товарів враз зі своїми поглядами що до основаня Союзу. В тій цілі повинні філії відбути наради з представителями читалень і крамарями своїх округів. 3) По одержаню тих дат має тіснійша комісія обдумати спільно з „Народною Торговлею“ справу основаня Союзу. З причини пізної пори відложено заповіджений реферат д-ра Коцюби про справи аграрні до слідуячого пленарного засіданя.

— **З перемисної єпархії.** В проповідню при няті оо.: на парохію Воля долішня: Волод. Насальський, Іван Хр. Дуркот, Теодор Крушинський, Іван Шумелда, Петро Луцкий, Михайло Дуркот, Іван Ганасевич, Іван Кльофас; — на парохію Гарнава: Максим Зятюк, Генрих Полянський, Алек. Полянський, Захария Чеснок, ГERV. Царевич, Мих. Попель, Іван Кузір, Алек. Яворський, Іван Сорокевич, Теодозий Дуркот, Йосиф Кузьмак, Іван Ковальчик; — на парохію Комарно: Йосиф Костецкий, Мих. Стеців, Іван Лівинський, Гр. Клиш, Корн. Кузик, Теодор Козак, Сим. Борис, Мих. Трешновський, Констан. Миколаевич, Волод. Петрик; — на парохію Гвоздець: Волод. Клюка, Волод. Гамерекский, Стан. Сороковський; — на парохію Бель: Волод. Ринявель, Йосиф Пелех, Кароль Федорович, Теодор Мерена, Мих. Осеміловський, Іван Волосьянський, Йосиф Кишакевич. — О. Стефан Хиляк, парох в Стебнику, увільнений на власну просьбу від обовязків орд. комісаря для гімназії в Дрогобичі і орд. відпоручника до окружної ради шкільної в Дрогобичі а на вго місце іменовано о. Тадея Скородинського, декана і пароха в Трускавці — Звїдательство в Прилбичах одержав о. Михайло Тесля.

— **З життя американських Русинів.** М. Петровський пише з Desloge, Мо. до амер. „Свободи“ що в тамошних закопах вугля погубило кількох людей. Між иншими згинув Русин, Микола Матоліч з Лужка дол. (пов. Дрогобич), а покалічений є Адам Янчак з Кранцберга Дубліни, якому поломилло зовсім руку. При сій нагоді додає М. П. ще ивру слів про громаду Desloge. Не знаю, чи найдє ся де друга

громада, щоб так скоро і успішно зростала, як наша. У сей час живе тут до 80 руских родин і більш менш до 500 не жонатих. Се число з кожним днем зростає сьвіжими емігрантами. Маємо гарну церков і руский штор, який знаменито розвиває ся. Від часу як о. Добротвір, який зумів позискати собі загальну любов і пошану, виїхав зі St. Louis, позістала і наша громада без сьвященника. Брак проводу дає ся дуже відчувати і гадаю, що шире патріотична людийа поставила би нашу громаду дуже сильно, тим більше, що між тутешніми Русинами панує згода і любов.

— **Пасивний опір.** З Триесту доносять, що персонал полудневої залізничі розпочав вчера пасивний опір і предложив дирекції меморіал зі своїми домаганнями, а крім того вислав депутацию до міністерства залізнич. До пасивного опору приступило 600 функціонерів. На шляхах полудневої залізничі здержано рух тягарових поїздів.

— **Обманство.** Одна з часописей доносить, що др. Мунк у Львові, співвласитель копалень нафти, упав жертвою хитро придуманого обманства. Др. Мунк дав ся намовити якомусь Шапірі з Росії до генерального заступництва на цілу Европу немов то фабрики кальонів в Петербурга. Контракт зроблено в Берліні, др. Мунк зложив 40.000 К кавдці на руки спільника Шапірі і отворив го ловний склад кальонів у Львові та почав приймати замовленя. На першій присилці кальонів via Берлін стратив др. Мунк около 20.000 К, але мав надію заробити пізнійше, бо Шапіра обіцяв ему 300.000 К річного зарібку. Сю першу присилку кальонів полагали обманці, але дальші замовленя з Петербурга не приходили. Колиж дд. Мунк сам звернувся до петербурской фабрики, дізнався сумні правди. Шапіра, якого зробив завідателем свого складу кальонів у Львові, почув, що усуває ся ему ґрунт під ногами і утік до Америки. Дрови Мункови грозять тепер многі процеси з приводу недодержаня речинця доставки, а страчена ним кнота винесе до 300.000 К.

Наука, штука, література.

— **Переклади з українських письменників.** В останній книжці (за січень 1907) російского журналу „Русское Богатство“ подано в перекладі на російську мову найновіше оповіданє д. М. Коцюбинського „Він іде“, що було видруковане найперше в українськім журналі „Лит. Науковий Вєстник“ 1906 р., кн. XI). — Збірка новель сего сего автора „В путях шайтана“, яку видала була укр. видавничя силка у Львові, випида також в польськім перекладі („W pętlach szatana“). Зиданє доволі чепурне.

Телеграми

в дия 27. лютого 1907.

Петербург. Півурядовий денник „Р. сеіа“ замістив вступну статью в македонській справі, в якій противить ся піднесеню англійскій прасі жаданям оружної інтервенції в Македонії. „Россія“ годить ся на погляди, висловлені в відєнськім Fremdenblatt-і що до Македонії і вказує на спільні змаганя Австро-Угорщини і Росії до заведеня ладу в Македонії, і зазначає, що ті змаганя мимо перепон віначають ся добримм вислїдами.

Берно. Краєвий в діл має внести в моравськім соймі проект закона що до примусу голосованя до державної ради.

Париж. З Риму доносять, що Сьв. Отець прийняв вчера трєх французьких єпископів і новідомив їх, що пересправи з французькім правительством зірвано та нема надї порозуміти ся. Папа поручив єпископам удержати status quo: духовенство має і на дальше остати в костелах, без огляду на то, які зарядженя видасть французьке правительство.

Colosseum

В пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 15. лютого до 1. марця 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятницї High Life представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Прощу жадати **ЦІННИК НАСІНЯ** Найбільшого складу в краю **М. Волинського** Львів пл. Марійська ч. 3. Висилаю сейчас франко.

Найбільший склад в краю



оригінальних машин до шитя і гафту, краєвечких і шевських та машин пончошковых.

Курс гафту безплатно.

Приймає до направи

машини до шитя всяких системів.

Цінники даром і оплатно.

ЙОСИФ ІВАНИЦКИЙ

механік і спеціаліст

Львів, Готель Жоржа.

(1-12).

Шукає ся хлопців до практики в склепі з укінченою II. кл. шкіль середних або віділових. Практика через 6 місяців безплатна. Зголошєня „Сокільський Базар“ Львів. (3-3)

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Цікан	12-20*	6-10, 1-40, 5-45, 9-05*
„ Кракова	2-31*	5-50*, 8-45, 1-30, 5-25, 8-40, 9-30*
„ Підволочиск	7-20, 11-45,	2-20, 5-50, 10-30*
„ Лавочного	7-29, 11-50,	10-50*
„ Рави рускої	7-50, 4-50	
„ Станиславова	8-05	
„ Самбора	8-15, 1-50, 9-20*	
„ Яворова	8-18, 4-37	
„ Коломиї	10-05	
„ Рашева	10-35	

На Підзамчє.

Підволочиск 7-05, 11-30, 2-03, 5-35, 10-15*

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12-45*, 1-—*, 2-45, 6-35*, 10-05*
„ Цікан	2-31*, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
„ Підволочиск	6-20, 10-55, 2-21, 6-15*, 9-50*
„ Яворова	6-55, 6-—*
„ Лавочного	7-30, 2-30, 6-25*
„ Самбора	8-55, 4-15, 10-51
„ Станиславова	9-10*
„ Бельця	10-45
„ Ринявель	4-05
„ Коломиї	3-30
„ Рави рускої	7-25*, 11-35*
„ Стрип	11-10*

З Підзамчя:

„ Підволочиск 6-32, 11-07, 2-32, 6-27*, 10-02*.

Примітка. Поїзди пошійні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є означені зьвіздкою. П'єра нічна числять ся від 6. год. вечер до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети неждкого иншого рода, ілюстровані провідники розкладаї їзди ітд. можна набувати через піцільий день в міськім бюрі ц. к. державних залізнич, пасаж Гаємана ч. 9.